

KATTA GURUHLARDA MATEMATIK TASAVVURLARNI SHAKLLANTIRISH

Xudoynazarova Xusnora Lafasovna
Qashqadaryo viloyati. Qarshi shahri
18- DMTT tayyorlov guruh tarbiyachisi

Annotatsiya: Bizga ma'lumki maktabgacha ta'limga qo'yiladigan. Davlat talablari va Bolajon tayanch dasturi asosida 5-7yoshdagi bolalar son, sanoq, geometrik shakllar, miqdor, vaqt, fazo haqida boshlang'ich bilimlarni oladilar. Nafaqat kitoblar talablar asosida balki tarbiyalanuvchining bilim ko'nikmasini ham yetarlicha bo'lishi kerakligi aytilgan.

Kalit so'z: Bola, qiziqish, mehnat, idrok, malaka, ota-ona, tarbiya. Inson tafakkurini nihoyatda ko'chli bo'lib, bu kuchni beqiyosligi uning yoshligidan bilimlarni qanday va qancha o'zlashtirishiga juda bog'liqdir.

Maktabgacha yoshdan bolalarda matematik bilimlarni yetarli bo'lishiga kata ahamiyat berish muhimdir. Ilk matematik tushunchalar bolalarning yoshiga mos tarzda qiziqarli qilib o'rgatilsa, samarali natijalarga erishiladi. Bolalar umumiy bilimlar bilan birgalikda o'ziga bo'lgan ishonch, mustaqil fikrlash, o'z fikrini chiroyli ifoda eta olish kabi fazilatlar shakllanadi. Shu sababli biz pedagoglar ham intilishiniz kerak, bolani, har qanaqasiga ham faqatgina bog'chada tarbiyachigina miyasiga kirib ta'sir o'tkaza oladi. Shuningdek bolaga tasavvur o'lchovlarini shakllantiradigan ham biz.

Qo'shish, ayirish, teng sonlarni kata kichikligi to'rtburchak tomonlarinig nechta bo'lishi, geometric shakllarning farqlashi tez va ko'proq o'rganish bolalarning matematikaga qiziqishini ortiradi.

Masalan misollar bilan rang – barang ko'rgazmalar bilan olib borilgan faoliyat bolaning esida qolishiga sababli bo'ladi. Misol uchun rasm asosida tasvirlang. Bog'da gullar ochildi, nechitasi qizil rangda nechitasi oq rangda ekanligini hisoblang bolajonlar.

Lola bog'da nechda daraxt borligini sanadi. Daraxtlar 20 ta ekan 3 tasi olma daraxt, 6 tasi olcha daraxt, qolgani xurmo daraxt ekan misol nechta daraxt qoldi sanalmagan degan misollar tariqasida bolalarga faoliyat mash g'ulotlarini olib borish zarur deb o'ylayman .

Elementar matematika bilish jarayoning rivojlanish soxalariga kirib. Geometrik shakllarni biladi va predmetlarda ularni ajratadi. Predmetlarni uzunligi, eni, qalinligi, balandligi bo'yicha taqqoslaydi. Muloqat vaqtida matematik atamalardan foydalanadi.

Belgilar tizimini biladi (raqamlar va =, +, - belgilaridan foydalanib)1 dan 10 gacha bo'lgan sonlarni to'g'ri va teskariga sanaydi.

Predmetlarni soni va umumiy miqdori bo'yicha taqqoslaydi. Predmetlar guruhlarining tengligi va tengsizligini aniqlaydi va ularni o'zaro taqqoslaydi.

Bolaning xech qachon majburlamaslik kerak ilojini topsa bolani qiziqirsagina kasb tanlashda o'zi xohlagan kasb qiziqishni ko'rsata beradi.

Matematik nazariyalar kamlik qilibgina qolmay tarbiyalanuvchilar ko'proq o'quv qurollari slaydlar, materiallar orqali bilishadi va esda qolishi oson bo'ladi. Bolalar maydonchasiga chiqqib o'tilayotgan faoliyatlarda ham matematik belgilardan foydalanib tarbiyalanuvchilarga tushuntirish omillarini olib borsak bo'ladi. Matematik figuralar, kublar , to'rtburchak, uchburchak, doira shakllarini misol tariqasida tabiat quynida misol bo'la oladigan namunalar ko'p sanaladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Ilk qadam davlat o'quv dasturi 2022 yil
2. Maktabga tayyorgarlik 2014 yil
3. Maktabgacha ta'lim metodikasi 2022 yil